

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Daniely Zemanové a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Radana Malíka v právní věci **žalobce: R. T.,** zast. Ing. Markem Piechem, daňovým poradcem se sídlem Otická 758/19, Opava, proti **žalovanému: Generální finanční ředitelství,** se sídlem Lazarská 7, Praha 1, proti rozhodnutí Ministerstva financí ze dne 6. 4. 2009, č. j. 39/13 495/2009-392, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 18. 10. 2012, č. j. 7 Ca 154/2009 - 29,

takto:

I. Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 18. 10. 2012, č. j. 7 Ca 154/2009-29, **se zrušuje.**

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností se žalovaný (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví uvedeného usnesení Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“). Tímto usnesením městský soud rozhodl, že v záhlaví rozsudku č. j. 7 Ca 154/2009 - 28 se v části označení žalovaného mění tak, že nadále bude jako žalovaný uvedeno: Generální finanční ředitelství, sídlem Praha 1, Lazarská 7.

V odůvodnění usnesení městský soud uvedl, že při vyhotovení zkráceného znění rozsudku podle § 49 odst. 11 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), došlo ke zjevné nesprávnosti, neboť v záhlaví rozsudku bylo jako žalované uvedeno Ministerstvo financí se sídlem Praha 1, Letenská 15, zast. JUDr. Alanem Korbelem, advokátem se sídlem Praha 1, Vodičkova 17, ačkoliv

městský soud z důvodu změny působnosti ve věcech správy daní nadále jednal s Generálním finančním ředitelstvím jako s žalovaným.

Výše uvedené opravné usnesení napadá stěžovatel v celém rozsahu kasační stížností, a to z důvodů dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a c) s. ř. s. Je názoru, že na něj nepřešla působnost ve věcech prominutí daně podle ustanovení § 55a zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o správě daní a poplatků“). Institut prominutí daně byl totiž s účinností zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“), zrušen a s ohledem na znění § 264 odst. 6 tohoto předpisu se žádost o prominutí dně podaná dle dosavadních právních předpisů, které nebyly do dne účinnosti daňového řádu vyřízeny, dokončí podle podmínek v dosavadních právních předpisech.

S účinností ke dni 1. 1. 2011 bylo rovněž zákonem č. 199/2010 Sb. zřízeno Generální finanční ředitelství. Podle čl. VI bod 8 tohoto zákona přitom řízení, která do dne nebytí účinnosti tohoto zákona nebyla Ministerstvem financí ukončena, dokončí Generální finanční ředitelství v případech, kdy je pro tato řízení příslušné ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. V projednávané věci jde o řízení, které bylo ke dni 1. 1. 2011 již ukončeno. Působnost ve věcech prominutí daně příslušela Ministerstvu financí, s účinností daňového řádu však byl tento institut zrušen. S ohledem na znění výše uvedených přechodných ustanovení působnost v těchto věcech na Generální finanční ředitelství nepřešla a ve věcech žádosti o prominutí daně podaných dle § 55a zákona o správě daní a poplatků tedy má nadále rozhodovat Ministerstvo financí.

Z uvedených důvodů je dle stěžovatele napadené usnesení městského soudu nezákonné, zmatečné a nepřezkoumatelné. Navrhuje proto, aby Nejvyšší správní soud toto rozhodnutí zrušil.

Žalobce se k podané kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, směřuje proti opravnému usnesení podle ustanovení § 54 odst. 4 s. ř. s., proti němuž je podání kasační stížnosti dle setrvalé judikatury Nejvyššího správního soudu přípustné (blíže viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 2. 2007, č. j. 4 Ans 3/2006 - 123, publikovaný též pod č. 1177/2007 Sb. NSS), a za stěžovatele jedná ve smyslu ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. zaměstnanec, který má vysokoškolské právnické vzdělání, které je dle zvláštního předpisu požadováno pro výkon advokacie. Poté přezkoumal napadené usnesení městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), ověřil přitom, zda napadené usnesení netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Z předloženého soudního a správního spisu zjistil zdejší soud pro věc následující podstatné skutečnosti:

Dne 23. 12. 2008 požádal žalobce podle ustanovení § 55a zákona o správě daní a poplatků o prominutí daně z příjmů a daně z přidané hodnoty za zdaňovací období

roku 1993, které mu byly vyměřeny dodatečnými platebními výměry ze dne 14. 10. 1997, č. j. 124153/97/384914/2306 a č. j. 124184/97/384912/7087. Důvodem pro podání této žádosti byla nesrovnalost při uplatňování daňových zákonů plynoucích z aplikace ustanovení § 47 zákona o správě daní a poplatků ve vazbě na nález Ústavního soudu ze dne 2. 12. 2008, sp. zn. I. ÚS 1611/07, týkající se způsobu počítání prekluzivních lhůt v daňovém řízení. Rozhodnutím ze dne 6. 4. 2009, č. j. 39/13 495/2009 - 392, rozhodlo Ministerstvo financí o zamítnutí žádosti žalobce. Proti tomu se žalobce bránil žalobou podanou k městskému soudu dne 5. 6. 2009, který rozsudkem ze dne 20. 9. 2012, č. j. 7 Ca 154/2009 - 28, napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení. Téhož dne bylo vyhotoveno zkrácené znění rozsudku, které bylo vyvěšeno na úřední desku soudu, v němž bylo jako žalovaný označeno Ministerstvo financí, zastoupené JUDr. Alanem Korbelem, advokátem se sídlem Praha 1, Vodičkova 17. Následně městský soud dne 18. 10. 2012 rozhodl předsedkyní senátu opravným usnesením č. l. 29 o tom, že záhlaví rozsudku č. l. 28 se v části označení žalovaného mění tak, že nadále bude jako žalovaný uvedeno Generální finanční ředitelství, sídlem Praha 1, Lazarská 7. Toto rozhodnutí je napadeno v nyní projednávané věci. Městský soud poté dne 19. 10. 2012 vyhotovil plné znění rozsudku ze dne 20. 9. 2012 (č. l. 30 – 32), v jehož záhlaví jako žalovaného označil Generální finanční ředitelství, a toto znění rozsudku spolu s opravným usnesením rozeslal účastníkům řízení dle záhlaví, tj. žalobci a Generálnímu finančnímu ředitelství. Pro úplnost kasační soud uvádí, že stěžovatel napadl samostatným podáním ze stejných důvodů i rozsudek městského soudu ze dne 20. 9. 2012, č. j. 7 Ca 154/2009 - 30. Tato věc je vedena u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 9 Afs 83/2012.

Předmětem nyní projednávané věci je tedy pouze otázka, který ze správních orgánů je žalovaným v projednávané věci, resp. zda je žalovaným správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, či Generální finanční ředitelství, na které dle závěrů městského soudu působnost ze zákona přešla a který je z uvedeného důvodu žalovaným ve smyslu ustanovení 69 s. ř. s.

Podle právní úpravy obsažené v § 55a zákona o správě daní a poplatků bylo k rozhodnutí o prominutí daně příslušné Ministerstvo financí. Tato právní úprava byla účinná jak ke dni zahájení řízení o prominutí daně, tak i ke dni rozhodnutí Ministerstva financí o této žádosti. Zákon o správě daní a poplatků byl však s účinností k 1. 1. 2011 zrušen a jako základní procesní předpis k správě daní a poplatků byl nahrazen daňovým řádem. Ten v přechodných ustanoveních, konkrétně v § 264 odst. 6 ve vztahu k dosud nevyřízeným žádostem o prominutí daně podaných dle dosavadních právních předpisů stanoví, že tyto žádosti se posoudí podle podmínek obsažených v dosavadních právních předpisech. Věcnou příslušnost přechodná ustanovení výslovně neřeší. Bez výslovně odlišné právní úpravy však není nejmenšího důvodu, aby byla příslušnost v řízeních pokračujících dle dosavadních právních předpisů odlišná od příslušnosti původní. Příslušným k rozhodnutí o prominutí daně k žádosti podle § 55a zákona o správě daní a poplatků je tedy i po 1. 1. 2011 dle přechodných ustanovení daňového řádu Ministerstvo financí.

S účinností rovněž k 1. 1. 2011 byl přijat zákon č. 199/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů

(rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony (dále jen „zákon č. 199/2010 Sb.“). Tento zákon v části páté, bod V. změnil zákon č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů, tak, že jako součást soustavy územních finančních orgánů zřídil mimo jiné i Generální finanční ředitelství jako správní úřad s celostátní územní působností se sídlem v Praze a v novém ustanovení § 4a vymezil jeho věcnou působnost. Na Generální finanční ředitelství přešla s účinností tohoto zákona i část pravomocí Ministerstva financí.

V části páté, čl. VI bod 8 téhož zákona pak zákonodárce v souvislosti s novou koncepcí územních finančních orgánů stanovil, že řízení, která nebyla do dne nabytí účinnosti tohoto zákona (tj. 1. 1. 2011) Ministerstvem financí ukončena, dokončí Generální finanční ředitelství v případech, kdy je pro tato řízení příslušné ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

Pro posouzení sporné otázky je tedy nezbytné určit, zda je Generální finanční ředitelství příslušné rozhodovat o prominutí daně podle zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění účinném od 1. 1. 2011. Podle ustanovení § 4a tohoto zákona, které vymezuje rozsah pravomocí, však nemá Generální finanční ředitelství přímou pravomoc o prominutí daně rozhodnout. Podle písm. e) cit. ustanovení ve spojení s § 2 odst. 1 písm. a) sice Generální finanční ředitelství vykonává správu daní včetně vyhledávací činnosti, nicméně stejně je vymezena i působnost Ministerstva financí v ustanovení § 11 písm. b) uvedeného předpisu; působnost Generálního finančního ředitelství v otázce prominutí daně tedy nelze dovodit ani z tohoto ustanovení. Pravomoc Generálního finančního ředitelství rozhodovat o prominutí daně z příjmů nelze dovodit ani z žádného ze zvláštních předpisů, pravomoc tedy není dána ani na základě ustanovení § 4a odst. 1 písm. j) zákona o územních finančních orgánech.

Z výše uvedeného vyplývá, že Generální finanční ředitelství není příslušné k rozhodnutí o prominutí daně od účinnosti zákona č. 199/2010 Sb., a proto ani nemůže být příslušné k dokončení řízení o žádosti o prominutí daně z příjmů podle § 55a zákona o správě daní a poplatků ve smyslu výše uvedených přechodných ustanovení. Názor městského soudu, vyjádřený ve výroku napadeného usnesení tak nemá zákonnou oporu. Kasační stížnost je proto důvodná.

Pro úplnost v návaznosti na kasační námitky stěžovatele Nejvyšší správní soud uvádí, že s ohledem na již výše citované znění ustanovení § 69 s. ř. s. není v projednávané věci podstatné, zda jde o řízení ukončené či neukončené. Obecně je žalovaným totiž ten správní orgán, na který působnost ze zákona přešla. Skutečnost, zda rozhodnutí bylo krajským soudem zrušeno a věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení, či zda byla žaloba zamítnuta, nemá na případný přechod působnosti žádný vliv.

Nad rámec rozhodovacích důvodů lze rovněž upozornit na to, že i daňový řád zná institut prominutí daně, i když v užším pojetí než úprava v zákoně o správě daní a poplatků. Koncepce zvolená v ustanovení § 259 a § 260 daňového řádu je postavena na tom, že prominutí daně nebo jejího příslušenství je obecně v pravomoci Ministra financí. Rozhodnutí o prominutí daně či jejího příslušenství je vydáváno plošně všem daňovým subjektům, kterých se důvod prominutí týká. Individuální žádosti o prominutí daně

přicházejí dle platné právní úpravy jen v případě, kdy tak umožňuje zvláštní zákon. Prominout daň z důvodu nesrovnalostí vyplývajících z uplatňování daňových zákonů je však i podle platné právní úpravy v gesci Ministra financí [viz ustanovení § 260 odst. 1 písm. a) daňového řádu] a nikoliv Generálního finančního ředitelství.

Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud napadené usnesení městského soudu podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil. O věci přitom rozhodl postupem podle ustanovení § 109 odst. 2 s. ř. s., podle kterého Nejvyšší správní soud rozhoduje zpravidla bez jednání. V řízení před městským soudem je proto žalovaným nadále Ministerstvo financí, zast. JUDr. Alanem Korbelem, advokátem se sídlem Vodičkova 17, Praha 1. Městský soud je tímto názorem kasačního soudu vázán (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

S ohledem na povahu zrušeného rozhodnutí však zdejší soud věc městskému soudu nevrací k dalšímu řízení, neboť zrušení opravného usnesení nemá za následek obnovení již ukončeného soudního řízení. V dalším postupu však musí městský soud dostát své povinnosti doručit rozsudek účastníkům řízení, tj. kromě žalobce i Ministerstvu financí.

S ohledem na uvedené je tedy na místě, aby Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. rozhodl i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti.

Ačkoliv stěžovatel měl ve věci plný úspěch, Nejvyšší správní soud neshledal, že by učinil nějaké úkony nad rámec úřední činnosti, za které by mu náležela náhrada nákladů řízení. Zástupce žalobce k projednávané věci zaslal sdělení, založené na č. l. 10 spisu zdejšího soudu, nicméně toto sdělení nelze s ohledem na jeho obsah hodnotit jako úkon právní služby ve smyslu ustanovení § 11 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Z uvedených důvodů kasační soud rozhodl, že se žádnému z účastníků řízení o kasační stížnosti nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. prosince 2012

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně senátu